Lietas Nr.C39136015
Lietas arhīva Nr. C-0408-16

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Valmierā 2016.gada 7.septembrī

Valmieras rajona tiesa:
tiesnesis J.Grīnbergs
ar sekretāri P.Strazdiņu
piedaloties prasītāja pārstāvei /pers. A/
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu AS /Nosaukums A/ prasībā pret /pers. B/ un /pers. C/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

AS /Nosaukums A/ (turpmāk prasītājs) cēlis tiesā prasību, kurā lūdz piedzīt no /pers. B/ (turpmāk atbildētāja) parādu 3487,38 EUR, kas sastāv no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas 2657,63 EUR, nesamaksātajiem procentiem 389,51 EUR, nokavējuma līgumsoda 53,48 EUR, līgumsoda 10% no transportlīdzekļa vērtības 265,76 EUR un ar transportlīdzekļa meklēšanu saistītajiem izdevumiem 121 EUR, un tiesāšanās izdevumus; piedzīt parādu no galvotāja /pers. C/ (turpmāk atbildētājs) gadījumā, ja piedziņa daļēji vai pilnīgi nebūs iespējama no atbildētājas /pers. B/; noteikt tiesības prasītājam saņemt likumiskos procentus 6% gadā no kopējās neatmaksātās parāda summas no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas līdz sprieduma izpildei.

Prasība pamatota ar apstākļiem, ka 2014.gada 2.jūnijā starp prasītāju un atbildētāju ticis noslēgts Finanšu līzinga līgums (turpmāk līgums). Saskaņā ar līguma 2.1.punktu, lai saņemtu līzingu, atbildētāja apņemas nodot prasītājam īpašuma tiesības uz transportlīdzekli MERCEDES BENZ V220, pārdodot transportlīdzekli prasītājam. Prasītājs apņēmies samaksāt atbildētājai transportlīdzekļa pirkuma cenu. Līguma 2.2. punkts nosakot, pēc tam, kad prasītājs ieguvis transportlīdzekli īpašumā, prasītājs piešķirot atbildētājai tiesības turēt, lietot (nomāt) un izpirkt transportlīdzekli, bet atbildētāja apņemas pieņemt transportlīdzekli līzingā-nomā ar tiesībām to izpirkt, kā arī samaksāt līguma maksājumus atbilstoši līguma noteikumiem. Līzinga summa 2700 EUR bijusi jāsamaksā saskaņā ar grafiku līdz 2017.gada 2.augustam. Transportlīdzekļa pirkuma summa pārskaitīta uz atbildētājas norēķinu kontu bankā.

Saskaņā ar līguma 5.punktu par aizdevuma izmantošanu noteikta fiksēta procentu likme 2,89% mēnesī. Atbildētājai ticis piešķirts labvēlības periods 2 mēnešus. Procentus, kas aprēķināti labvēlības perioda laikā, atbildētāja maksājot pēc labvēlības perioda beigām ik mēnesi vienādos maksājumos vienlaicīgi ar procentiem, kas aprēķināti pēc labvēlības perioda. Atbildētājai ik mēnesi bija jāmaksā līzinga maksa, kas sastāvējusi no pamatsummas un līzinga procentiem. Saskaņā ar līguma 14.2. punktu, prasītājs esot tiesīgs piemērot par līgumā noteikto maksājumu kavējumu līdz saistību izpildei vai līdz līguma izbeigšanai līgumsodu 0,5% apmērā no savlaicīgi nesamaksātās summas par katru kavējuma dienu, taču ne vairāk par 10% no nesamaksātās transportlīdzekļa vērtības, bet pēc līguma izbeigšanas - likumiskos procentus.

2014.gada 2.jūnijā saistību pastiprināšanai starp prasītāju un /pers. C/ noslēgts galvojuma līgums. Galvojuma līgums nosakot, ka galvinieks atbild par klienta saistību pret prasītāju, kas izriet no līzinga līguma pilnā galvenā parāda, tā blakus prasījumu, klienta vainas vai nokavējuma dēļ nodarīto zaudējumu un tiesas izdevumu apmērā. Galvinieks neatsaucami uzņemas atbildēt prasītājam kā pats parādnieks par klienta parādu, kas varētu rasties no līzinga līguma, galvojuma summas apmērā.

Atbildētāja kavējusi no līzinga līguma izrietošo saistību izpildi un nepilnīgas izpildes dēļ prasītājs 2014.gada 28.novembrī nosūtījis paziņojumu par atkāpšanos no līguma un lūdzis atbildētāju veikt kopējā parāda pilnīgu samaksu septiņu dienu laikā no paziņojuma nosūtīšanas dienas. Kopējā parāda nesamaksāšanas gadījumā, prasītājs lūdzis atbildētāju nodot transportlīdzekli. Pēdējais un vienīgais maksājums no atbildētājas saņemts 2014.gada 22.septembrī par summu 150,26 EUR. Ņemot vērā, ka atbildētāja transportlīdzekli nenodeva līgumā noteiktajā kārtībā, prasītājam radušies papildus izdevumi par transportlīdzekļa meklēšanas pakalpojumiem- 121 EUR. Atbildētājas un /pers. C/ parādsaistību apjoms pret prasītāju esot 3487,38 EUR.

Prasītāja pārstāve tiesas sēdē prasību uzturēja spēkā pilnībā. Paskaidrojumos atsaucās uz prasības pieteikumā jau norādīto. Bez tam, paskaidroja, ka automašīna neesot atdota joprojām un prasītājam esot informācija, ka tā atrodoties Nīderlandē. Uzskata, ka /pers. C/ ir personiski pats slēdzis līgumu, jo tādu kārtību ievērojot prasītāja pārstāvji. Pie līguma slēgšanas tiekot personai lūgts uzrādīt personas apliecinošu dokumentu, parakstīt tās kopiju un pārstāvja klātbūtnē parakstīt arī līgumu. Ka tas tā arī šoreiz noticis, apliecinot arī iesniegtā /pers. C/ pases kopija.

Atbildētāji uz tiesas sēdi nebija ieradušies. Tiesa nolēma skatīt lietu bez atbildētāju klātbūtnes. Tiesa konstatēja, ka atbildētājiem par tiesas sēdi ir paziņots Civilprocesa likumā noteiktā kārtībā un saskaņā ar Civilprocesa likuma (turpmāk CPL) 56.[1] pantu ir uzskatāms, ka tiesas sūtītos dokumentus viņi ir saņēmuši, par tiesas sēdes laiku un vietu ir informēti un tiesai nav darīti zināmi attaisnojoši neierašanās iemesli.

Atbildētājs /pers. C/ rakstveida paskaidrojumos norādījis, ka prasību neatzīst, uzskatot to par pilnībā nepamatotu, jo viņa rīcībā neesot prasības pieteikumā minētais galvojuma līgums, proti, 2014.gada 2.jūnijā saistību pastiprināšanai starp prasītāju un viņu netika slēgts galvojuma līgums.

Iepriekš tiesas sēdē atbildētājs paskaidroja, ka prasību neatzīst, neesot parakstījis galvojuma līgumu. Atbildētāja /pers. B/ esot bijusi viņa darba devēja, nekādu galvojumu viņa neesot lūgusi viņam dot. Vēlēšoties lietā lūgt nozīmēt ekspertīzi.

Motīvu daļa

Tiesa, iepazinusies ar lietas materiāliem, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

2014.gada 2.jūnijā starp prasītāju un atbildētāju /pers. B/ noslēgts finanšu līzinga līgums par transportlīdzekļa MERCEDES BENZ V220 iegādi. Puses vienojušās par līzinga summu 2700 EUR, līzinga termiņu- 2017.gada 2.augusts, procentu likmi 40,83 % gadā un

līzinga kopējām izmaksām- 4639,32 EUR. Līgums paredz atbildētājas pienākumu veikt noteiktu ikmēneša maksājumu.

Tiesai nav pamats apšaubīt, ka prasītājs no savas puses līgumu ir izpildījis, savukārt atbildētāja savas saistības nav pildījusi- ilgstoši nav veikusi ikmēneša maksājumus. 2014.gada 28.novembrī prasītājs, izmantojot līguma 15.3.punktā pielīgtās tiesības, paziņojis atbildētājai par atkāpšanos no līguma, lūdzis nodot prasītājam transportlīdzekli. Tiesa šādu prasītāja rīcību uzskata par tiesisku. Arī atbildētāja to lietā nav apstrīdējusi.

Atbildētāja ir ignorējusi līguma 15.4 punktu un nav nodevusi līzinga priekšmetu- automašīnu tā īpašniekam- prasītājam. Prasītājs ir piesaistījis trešās personas pakalpojumus automašīnas atrašanai un piespiedu atsavināšanai, taču nesekmīgi. Kā norāda prasītāja pārstāve, viņu rīcībā ir informācija, ka automašīna atrodas ārpus Latvijas teritorijas. Šī atbildētājas prettiesiskā rīcība nav arī ļāvusi prasītājam veikt līguma 15.7. punktā pielīgto automašīnas pārdošanu, lai no iegūtiem līdzekļiem segtu atbildētājas parādsaistības.

No prasītāja iesniegtā aprēķina izriet, ka pēc līguma izbeigšanas, uz prasības iesniegšanas dienu tiesā, atbildētājai bijušas neizpildītas saistības pret prasītāju 3487,38 EUR apmērā, ko veido neapmaksātā līzinga maksājumu pamatsumma 2657,63 EUR, līgumiskie procenti 389,51 EUR, divu veidu līgumsods kopā 319,26 EUR un ar transportlīdzekļa meklēšanu saistītie izdevumi 121 EUR.

Saskaņā ar Civillikuma (turpmāk CL) 1587., 1943., 1946. pantiem, līguma dalībniekiem ir pienākums pildīt līgumiskās saistības, aizņēmējam ir pienākums līgumā noteiktā termiņā atdot aizņemto un maksāt līgumā paredzētos procentus. Pienākums maksāt līgumiskos procentus par sveša kapitāla lietošanu izriet arī no CL 1753., 1756.pantiem. Tiesai nav pamats apšaubīt prasītāja norādīto pamatparāda un līgumisko procentu aprēķinu. Tādejādi tiesa atzīst, ka ir pamats piedzīt no atbildētājas pamatparādu 2657,63 EUR un līgumiskos procentus 389,51 EUR.

Tiesa atzīst par daļēji pamatotu prasījumu par aprēķinātā līgumsoda piedziņu, un tieši, līgumsodu piedzen 265,78 EUR apmērā.

CL 1716. pants paredz, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpilda vai neizpilda pienācīgi. CL 1720. pants paredz, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja tieši tā bijis norunāts. Saskaņā ar pušu noslēgtā līzinga līguma 14.2.punktu par līgumā noteikto maksājumu kavējumu atbildētājai ir pienākums maksāt līgumsodu 0,5% dienā.

Atbildētāja ir pieļāvusi saistību izpildes nokavējumu, tādejādi viņai iestājas pienākums maksāt līgumsodu. Tomēr CL 1716.panta trešā daļa paredz, ka līgumsods var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 % no pamatparāda apmēra. Tādejādi tiesa prasītāja aprēķināto un norādīto kopējo līgumsodu samazina līdz 10 % no parāda summas.

Tiesa konstatē tiesisku pamatu piedzīt arī no atbildētājas ar transportlīdzekļa meklēšanu saistītos izdevumus 121 EUR, kas ir kā prasītājam radušies papildus zaudējumi saistībā ar līguma nepildīšanu. No līguma 15.7.punkta izriet, ka atbildētājai būtu jāsedz izdevumi, kas saistīti ar automašīnas pārņemšanu un pārdošanu. No CL 1770., 1775.,1779.pantiem izriet pienākums atlīdzināt zaudējumus, kuru izdarīšanā persona ir vainojama. Tiesa jau konstatēja, ka atbildētājas rīcība- automašīnas neatdošana īpašniekam ir prettiesiska un tādēļ prasītāja izdevumi, lai sev piederošo mantu atrastu ir vērtējams kā tam radies mantisks pametums, kas automašīnas prettiesiskam turētājam ir jāatlīdzina.

Starp prasītāju un atbildētāju /pers. C/ 2014.gada 2.jūnijā noslēgts galvojuma līgums, kurā /pers. C/ uzņēmies atbildēt par atbildētājas /pers. B/ saistību pret prasītāju pēc aplūkotā finanšu līzinga līguma.

Saskaņā ar CL 1692.pantu, galvojums ir līgumiski uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par galvenā parādnieka saistību, pēdējo neatbrīvojot no saistību izpildes. Galvojums ir akcesoriska saistība, tās mērķis ir nodrošināt kreditoram galvenās saistības izpildījumu. CL 1698.pants nosaka, ka galvinieks atbild ne vien par pašu galveno parādu, bet arī par tā blakus prasījumiem, parādnieka vainas vai nokavējuma dēļ nodarītiem zaudējumiem un tiesu izdevumiem.

Tiesa konstatē, ka tādejādi ir pamats visas atbildētājas /pers. B/ pret prasītāju esošās parādsaistības piedzīt no galvinieka /pers. C/. Tiesa uzskata, ka galviniekiem iestājas subsidiāra atbildība, jo tas atbilst judikatūrai (Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 7.marta spriedums lieta Nr. SKC–115/2012).

Tiesa nesaskata par pamatu, balstoties uz atbildētāja iebildumiem, atbrīvot viņu no galvinieka saistības.

Atbildētājs apgalvo, ka galvojuma līgumu nav parakstījis, taču nekādi pierādījumi par to lietā netika iesniegti. Tiesa ieskatā, šāds apgalvojums konkrētā lietā pats par sevi vien ir nepietiekošs, lai tiesa prezumētu, ka perona nav stājusies attiecīgā darījumā (to parakstījusi). Lai arī pēc atbildētāja lūguma tiesa ieguva galvojuma līguma oriģinālu, atbildētājs turpmākos procesuālos soļus, lai apstrīdētu sava paraksta īstenumu uz galvojuma līguma nav spēris- nav pieteicis lūgumu nozīmēt rokraksta ekspertīzi un uz nākošo tiesas sēdi nav ieradies, neinformējot tiesu par neierašanās iemesliem un savu vēlmi turpināt īstenot savas procesuālās tiesības, lai paraksta iespējamo viltošanu pierādītu.

Tiesa ņem vērā arī prasītāja puses norādīto pie kādiem apstākļiem tiek klātienē ar personu slēgts līgums, un tieši, ka persona iesniedz savu personu apliecinošu dokumentu un pati uz tā veic uzrakstu, ka kopija atbilst oriģinālam. Ņemot vērā, ka prasītājs ir iesniedzis tiesai šādu atbildētāja /pers. C/ pases kopiju (ar attiecīgu 2014.gada 2.jūnijā veiktu uzrakstu), tiesai nav nekāda pamata apšaubīt, ka līguma slēgšanā pats atbildētājs ir piedalījies, jo pretējā gadījumā netiek izskaidrota viņa pases kopijas nokļūšana pie kreditora.

Atbildētājs lietā nav arī apstrīdējis galvojuma līguma spēkā esamību. CPL 178.panta otrā daļa nosaka, ka pret rakstveida pierādījuma patiesīgumu nevar iebilst persona, kas to pati parakstījusi. Šī persona var apstrīdēt šo pierādījumu, ceļot atsevišķu prasību, ja paraksts dots vardarbības, draudu vai viltus ietekmē.

Pēc prasītāja pieteikuma, vadoties no CPL 195.panta un CL 1756.panta atzīstamas prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētājiem likumiskos procentus 6% gadā no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas.

Saskaņā ar CPL 41.pantu, tā kā tiesa prasību apmierina no atbildētājiem par labu prasītājam piedzenami tiesas izdevumi: proporcionāli apmierinātās prasības daļai valsts nodeva 372,10 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 EUR.

Saskaņā ar CPL 204.[1] pantu tiesa nosaka sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 dienas no tā stāšanās likumīgā spēkā.

Rezolutīvā daļa

Vadoties no Civilprocesa likuma 190., 193.pantiem, tiesa nosprieda:

Prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, p.k. /personas kods/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no galvinieka /pers. C/, p.k. /personas kods/, par labu /Nosaukums A/reģ. Nr.50103541751, konts AS "Citadele banka" LV05PARX0013561030001, 3810,70 EUR (trīs tūkstoši astoņi

simti desmit *eiro* un 70 centi), ko veido pamatparāds 2657,63 EUR, līgumiskie procenti 389,51 EUR, līgumsods 265,76 EUR, zaudējumi 121 EUR un tiesas izdevumus 376,80 EUR. Pārejā daļā par līgumsoda 53,48 EUR piedziņu prasību noraidīt.

Atzīt /Nosaukums A/tiesības saņemt no /pers. B/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no galvinieka /pers. C/ likumiskos nokavējuma procentus 6 (seši) procenti gadā no neatmaksātā pamatparāda līdz sprieduma izpildei (noslēguma izsoles dienai).

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma stāšanās spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas Vidzemes apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Valmieras rajona tiesā.

Pilna sprieduma sastādīšanas datums - 2016.gada 21.septembris

Tiesnesis: J.Grīnbergs